

Zarja izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob polu enajstih dopoldne. — Naročnina z dostavljanjem na dom ali po pošti K 1-50. Posamezna številka 6 v. Letna naročnina K 18.—, polletna K 9.—, četrtletna K 4-50. — Za inozemstvo K 30.—. — Naslov: Upravništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 6, II. nadstr. Uradne ure za stranke od 11.—12. dopoldan in od 6.—7. zvečer.

ZARJA

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo v Ljubljani sprejema vse uredniške rokopise, ki jih ne vrača. — Upravništvo sprejema naročnino in inserate. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Cena inseratom: Enostopna petilivrstica 20 vin., pogojeni prostor 25 vin., poslana in razglasi 30 vin. — Naslov: Uredništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ul. 6, II., uradne ure za stranke od 9.—12. dop. in od 1/26.—1/27. zv. — Reklamacije poštnine proste.

Štev. 33.

V Ljubljani, v petek dne 14. julija 1911.

Leto I.

Meščanska narodna ideja.

Buržoazna ideologija ima svoje vire v gospodarskih razmerah meščanskega razreda. Do teh virov jo je treba zasledovati, da jo je moči razumeti, naj se pojavi na katerikoli polju. Tudi meščanski nazori o narodnem vprašanju imajo svojo gospodarsko podlago. Meščanski nacionalizem se razlikuje od fevdalnega, delavski pa se ne more vjemati ne s prvim, ne z drugim.

Buržoazija se je navadila, prikazovati nacionalizem kot čisto idejno in idealno smer; po njenih trditvah bi moral biti nacionalizem celo idealnost par excellence, takorekoč edina idealnost. To je seveda neizmisljivo. V narodnjaštvu ni nič več idejnosti in idealnosti ter nič manj materializma, nego v katerikoli socialni smeri. Predstavnik fevdalnega nacionalizma so bili osvajači; povečavati državo je bila njih „idealna“ naloga, ki pa je imela zelo realno ozadje v tem, da je večja država kraljem in njihovim fevdalcem več nesla od male. Država je bila tedaj vse, narodnost v modernem zmislu skoraj nič. Množica, ki je živela „pod enim cesarjem“, je bila celota, ne pa ljudstvo, ki je govorilo enak jezik. Dinastični interesi, ki nikdar niso bili nematerialni, so veljali za državne interese in poleg njih ni bilo posebnih narodnih interesov. Tako je nastala stara Avstrija kot domena Habsburžanov. Najraznovrstnejše narode so boji in ženitve spravili v to zvezo, v kateri so postali „cesarski“. Tu ni bilo bojev, ki bi jih po današnjih pojmihi mogli imenovati „narodne“, pač pa so se od ustvarjenja države tekot stoletij neprenehoma ponavljali zdaj tu, zdaj tam dinastični in fevdalni boji, enkrat s Preremslidi, drugič z madžarskimi in sedmograškimi oligarhi. Velike množice so izgubile svojo narodnost brez posebnih bočin, skoraj nevedoma, neopazeno. Pravi patriotje so bili cesarski ljudje, dvorski služabniki, a marsikateri slavnega med njimi bi danes imenovali renegata. Jezik ni imel s patriotizmom kaj opraviti; v avstrijskih „dednih“ deželah je vladala nemščina brez ugovora — jezik dinastije —, na Poljskem, Ogrskem, Hrvaškem je bila latinščina mazilo za jezikovne razlike.

Splošna formula se glasi, da je Napoleon zdrnil narode in skoraj čuditi se je, da nima ženiški korzikanski veleornilec še spomenika na Slovenskem. Vsa zmotna je v tem, da je Napoleon vihral po Evropi prav takrat, ko se je rodila moderna buržoazija s svojimi posebnimi gospodarskimi interesi, ki so zahtevale nove razmere, da se uveljavijo. Kljub vsem enciklopedistom, versailskim šegam in ameriškanskim vzorom ne bi bilo velike francoske revolucije, da je ni povzročil velikanski gospo-

darski in tehniški preobrat, ki je ustvaril ne le zaveden „tretji stan“, temveč tudi moderni proletarijat. Posledica strojne tehnike, s katero je neizogibno združen razvoj meščanskega kapitalizma, je liberalizem. S padcem fevdalizma pa se je moral umakniti tudi njegov državni pojm; z novim meščanskim razredom je prišel novi meščanski nacionalizem.

Glavni značaj te struje je stremljenje po ustvarjanju narodnih držav. Nekaj fevdalnega nazora je še obstajalo v tem stremljenju. Buržoazija ni napravila kar tabula rasa s fevdalizmom, ki je branil svoje postojanke, kjer je mogel in dokler je mogel. Sploh je bila buržoazija vedno nagnjena h kompromisom. In kakor je krščanstvo prevzelo vsakovrstne poganske šege in nazore v svoj zistem, le da je laže prišlo do moči, tako je tudi buržoazija prevzela dedščino fevdalizma, kjer je bilo mogoče ter se je prilagodila ostankom preteklosti, kakor so se ostanki fevdalizma prilagodili novim razmeram. Država kot socialna oblika, zlasti pa monarhična država je tak ostanek fevdalizma, ki ga je buržoazija popolnoma prevzela v svoj politični zistem.

Med državo in narodno idejo je buržoazija napravila kompromis, ki je dobil formulo „narodna država“. Italija Italijanom! Nemčija združena! Neodvisna Ogrska! V takih geslih se zrcali meščanski fevdalizem. „Narodna ideja“ je popolnoma napačen izraz za te zahteve. Nikdar se ni nemška, italijanska ali katerakoli buržoazija bojevala za svobodo svojega naroda, temveč le za večjo moč svojega razreda. Češka, slovenska buržoazija hoče biti neodvisna od nemške buržoazije; nikakor pa noče češkemu, slovenskemu delavstvu priznati enakega položaja kakor sebi. Madžarska buržoazija hoče osnovati samostalno madžarsko vladno, ampak madžarsko delavstvo ima ostati v položaju helotov. „Italija Italijanom“ pomeni: Italijanskega delavca naj izkoristi italijanski kapitalist. In „češko državno pravo“ ne pomeni nič drugega, kakor da naj ostane nadvrstnost, ki jo ustvarjajo češki delavci, v rokah češke buržoazije.

Nacionalna ideja buržoazije je ideja vladanja. Buržoazija vsakega naroda želi čim večje področje, kjer more izkoristiti svoj kapital. Zato je njena nacionalna ideja teritorialna, ne pa narodna. To je nemška zemlja — to je slovenska zemlja; tako se glase gesla, ki vtemeljujejo meščanske nacionalne boje. Razširiti meje, v katerih more izrabljati in uvrstiti v njih svojo vladno, da si zavaruje gospodarske izkoriščevalne pravice, je nacionalna ideja buržoazije. Kako malo je „narodna“ ta ideja, se vidi, ker se ž njo lahko podjarmijo tujenarodni elementi, ne more se pa združiti celota naroda. In v tem domovinskem pojmovanju narodnosti, v tem določanju mej je očividni lastninski, kapitalistični moment.

Z delavskega, socialističnega stališča se mora priti do vse drugačnih narodnih pojmov.

NOVICE.

* **Monopol vžigalce.** Ogrski listi poročajo, da je zakonska predloga glede izvedbe monopola na vžigalce že izgotovljena in da jo bo finančni minister Lukacs v poletnem in najpozneje v jesenskem zasedanju predložil ogrski poslanski zbornici. Zakonski načrt ima enako monopolu sobarina določbo, da se monopol pod gotovimi pogoji odda v najem zasebnim podjetnikom. Vlada upa, da se bodo dohodki države s tem monopolom zvišali za letnih 10 milijonov kron.

* **Hrvaški naučni predstojnik dr. Amrus,** ki je nastopil daljši dopust, bo baje odstopil in na njegovo mesto ima priti vseučilišni profesor dr. Borauer. Če bo to res, tedaj se gospod Borauer res lahko smeje. Mož, ki je komaj izdelal svoje izpite in prišel na vseučilišče s pomočjo preplunkane razprave, postane nazadnje vrhovni naučni šef. To je danes mogoče na Hrvaškem! Za Amruša pa pravijo, da se umika zato, da bo lože spletakaril proti Tomašiću, katerega bi rad izpodrinil, da bi sam postal ban.

* **Boj za volilno pravico na Ogrskem.** Iz Budimpešte nam pišejo z dne 12. t. m.: Socialna demokracija je z vso silo zopet pričela boj za splošno in enako volilno pravico. Včeraj je priredila v Budimpešti štiri shode, na katerih je bila velikanska udeležba. Razpoloženje delavcev je bilo zelo bojovito. Po shodih so priredili velikanski demonstrativni obhod, ki se je ustavil na Andrassyjevi ulici pred hišo reformnega kluba, kjer ima tudi Justhova stranka svoj sedež. Tu so govorili sodrug Buchinger, potem Beck od Justhove stranke in Fende od reformnega kluba. Vsi so naglašali, da ne bo miru, dokler ne bo vpeljana splošna in enaka volilna pravica. Z ozirom na ogromno udeležbo je ostala policija proti svoji navadi skrita!

* **Obstrukcija v ogrskem državnem zboru** se je pričela. V sredo se je zbornica bavila s potresom v Kečkemetu, a kečkemetski poslanec Hock je porabil to priliko za velik obstrukcijski govor. Potem je bilo tretje čitanje dveh malopomembnih predlog; tu je opozicija dvakrat zahtevala glasovanje po imenih. O četrtkovi seji nam brzojavljajo: Danes se je pričela razprava o brambnih predlogih. Med poročilom referenta je prišlo do zelo burnih prizorov. Referent je s težavo končal svoje poročilo. Opozicija je vložila 20 predlogov. (Dalje glej: Zadnje vesti).

* **Slovanski časnikarski kongres v Belgradu** se je bavil z raznimi poklenimi

vprašanji, med drugim tudi z ustanovitvijo slovanske brzojavne agenture, o kateri se že leta in leta brezuspešno razpravlja. Srb Branislav N u š i ć je dejal, da se približuje to vprašanje zdaj rešitvi. Misli se ustanoviti s pomočjo delniške družbe. Podjetje — je pravil poročevalec — bi moralo biti popolnoma neodvisno; to pa ne izključuje, da bi bile tudi posamezne slovanske vlade udeležene, da, ustanovitev družbe je celo izključena brez dejanske podpore Rusije. — To bo lepa „neodvisnost“, če bo carjeva vlada dala kaj denarja! Posebno vesti iz Rusije bodo potem zanesljive. Batjuškiini biriči bodo že skrbeli za „nepristranost“.

* **Milovanovićevemu ministertvu** ne obetajo v Srbiji dolgega življenja. Itak je precej neverjetno, da bi mogla ob sedanjih razmerah čista staroradikalna vlada dolgo vztrajati. Zanimivo pa je, kar pripovedujejo v Belgradu o imenovanju sedanje vlade. Ko je izbruhnila kriza, je bil slovanski časnikarski kongres pred vratmi. Če bi se bila kriza zavlekla, ne bi bila mogla vlada pozdraviti kongresa. Da se to ne zgodi, je pa kralj Peter imenoval Milovanovića, da bo vlada vsaj ta čas, ko so gosti v Belgradu.

* **Med Črno goro in Turčijo** je razmerje skrajno neprijazno. Turki trdijo, da ne more v Albaniji nastati red, ker daje Črna gora ubežnim Malisorom potuho, nasprotno se pa Črna gora pritožuje, da ima zaradi begunov velike situosti. Na obeh straneh rožljajo s sabljo in turška vlada vsak dan žuga. Toda Albanci sami ne kažejo volje, da bi končali z vstajo, ker jim turške obljube ne zadostujejo in jim tudi ne zaupajo. Skaderski nadškof, ki je ubeglim voditeljem prigovarjal, naj se vrnejo domov, ni nič opravil. Tudi v južni Albaniji se opažajo znamenja vstaje.

* **Ubogi dominikanci.** Pred kratkim je nameraval lastnik „Newyork Herald“ Gordon Bennett, kupiti otok Lokrum. Obljubil je dominikancem za otok 6 milijonov kron. Ker se pa interesira za otok tudi knez Windischgrätz, so poklicali dominikanskega provincijala patra Kneza na Dunaj, in mogoče je, da kupi knez Windischgrätz otok ter da preide na ta način otok v avstrijsko last. Odvisno je to le od tega, kdo bo za otok več ponudil, ker tudi dominikanci cvenk visoko cenijo.

* **Švicarska svoboda.** Stari knez Kropotkin, znani anarhistični filozof in pisatelj, se je hotel za nekaj časa naseliti v tescinskem kantonu v Švici. Kantonska vlada pa pa je hitro predlagala zveznemu svetu izgon Kropotkina. To ni samo brutalno, ampak tudi skrajno neumno. Kropotkinovo ime uživa po vsem civiliziranem svetu tak ugled, da se vlada, ki predlaga tak policijski korak, le blamira. Vrhutega nima Kropotkinov anarhizem nič skupnega s fanatiki, ki mislijo, da se d

MAKSIM GORKIJ:

Mati.

Socialen roman v dveh delih.

Med vami živim in čisto premissljam po noči o preteklosti, o svoji sili, z nogami potepanti, na svoj m mladem pohojenem srcu — in žal mi je, zelo žal! Ampak vzlic vsemu je življenje moje postalo boljše, sama sebe vidim vse boljše.

Malorus je vstal in začel oprezno hoditi po izbi ves zamišljen.

— Lepo ste govorili! — je tiho vzkliknil. — Prav lepo! V Krči je živel mlad žid, ki je zlagal pesni; enkrat je napisal:

— in nedolžno umorjene oživi resnice moč . . .

— Njega samega je policija tam v Krči ubila, ampak to je — postransko. Resnico je poznal in mnogo je je posejal med ljudi . . . tudi vi ste — nedolžno umorjena . . . In kar je delal, je resnično . . .

— Zdaj govorim, — je nadaljevala mati — govorim in sama sebe poslušam, pa sama sebi ne verjamem. Vse svoje žive dni sem molčala, neprenehoma sem razmišljala o tem: kako neopazena preživim dan, da me tepo? Zdaj pa mislim na vse . . . morda tudi vaših stvari ne razumem popolnoma . . . ampak vsi ste mi — blizu, za vas vse mi je žal, vsem želim dobro. A vam, Andrijuša . . . še prav posebno! . . .

Malorus je stopil k njej in je dejal:

— Hvala vam! A kaj bi o meni govorili . . .

Prijel jo je za roko, jo krepko stisnil in potresel ter se obrnil v stran. Utrujena od vznemirjenja je mati pomivala posodo, v prsih pa je klilo bodro, srce ogrevajoče čuvstvo.

Malorus se je začel sprehajati po sobi semintja in ji govoril:

— Čujte, mamica, Vjesovščiku privoščite enkrat take prijazne besede! Njegov oče sedi v ječi — ostuden starec. Nikolaj ga vidi skozi okno in ga zmerja! To ni lepo! Nikolaj je dober . . . pse ima rad, miši in vsako stvar, a ljudi — teh pa ne more! Glejte, kako je človeka možno pokvariti!

— Mati njegova je brez sledu izginila, oče je — tat in pijanec . . . — je zamišljeno dejala žena.

Ko se je Andrej podal spat, ga je mati neopazeno pokrižala, in ko je legel, ga je čez pol ure tiho vprašala:

— Ali ne spite, Andrijuša?

— Ne . . . kaj pa je?

— Nič! Lahko noč!

— Hvala vam, mamica! — se je tiho in prijazno odzval.

XVII.

Ko je starka naslednji dan prišla s svojim tovorom k fabriškimi vratom, jo je straža grobo ustavila, in ukazivši ji, da položi svoje lonce po tleh, so jo natanko ogledovali.

— Vsa jed se mi bo ohladila! — je mirno pripomnila, ko so ji surovo otipavali obleko.

— Molči! — je mrko zakričal čuvaj.

Drugi ji je ležno potrkal po rami in prepričano dejal:

— Jaz pravim, da mečejo letake čez plot.

Prvi je prišel k njej stari Sizov in ozrši se na vse strani je dejal potihoma:

— Ali si slišala, mati?

— Kaj?

— O letakih! Že spet so v tovarni . . .

Kakor sol po kruhu so razstljani vsepovsod. Vse aretacije in preiskave so brezuspešne! Mjazina, mojega nečaka, so ovedli v zapor . . . kaj je pomagalo? Tvojega sina so vzeli . . . sedaj je jasno, da sta oba nedolžna!

Po bradi se je pogladil in končal:

— Ne gre za ljudi, ampak za misli, misli pa niso bolhe, ki jih lahko poloviš.

Z roko se je prijel za brado, jo pogledal in odhajaje dejal:

— Zakaj te ni nikoli k nam? Dolgočasno je človeku samemu pri čaju . . .

Mati se mu je zahvalila, na ves glas je ponudila jedi in ostro opazovala neobičajno vrvenje po tovarni. Vsi so se nečesa veselili, zbirali se, razhajali in tekali od delavnice do delavnice. V sajastem zraku je bilo nekaj bodrega, smelega Tuintam so se oglašala živahna pritrevanja, porogljiv krohot, od časa do časa tudi grožnje. Zlasti mladina je bila vsa oživljena, starejši delavci pa so se oprezno smehljali. Uradniki so hodili urno semintja, policaji so begali po dvorišču, delavci pa so se počasi razhajali, ali pa so ostajali na pro-

storu, prenehali z razgovorom in molče opazovali razljučene, razdražene obraze.

Delavci so bili vsi skrbno umiti. Pojavila se je visoka postava starega Guseva, njegov brat je racal poleg njega in se hohotal.

Mimo matere sta počasi stopala delovodja mizarske delavnice Vavilov in zapisnikar Tsaj. Drobnji zapisnikar je zravnal glavo in nagnil jo na levo, nepremično opazujoč naduto obličje Vavilova; potresel je svojo bradico in urno zamomljal:

— Glejte, Ivan Ivanovič, kako se krohotajo . . . prijetno vam je, če tudi gre za ob-

stoj in za propad države, kakor so dejali gospod ravnatelj. Tukaj, Ivan Ivanovič, ne kaže pleti, temveč prav krepko je treba orati . . .

Vavilov je šel z rokami na hrbtu, in prsti so se mu krčili:

— Tiskaj, pasja zalega, kar ti je drago — je glasno dejal — ampak mene — pusti v miru!

Prišel je Vasilij Gusev in dejal materi:

— Jaz bom obedoval zopet pri tebi; dobro mi diši!

Z globokim glasom, mežikajoč je potihoma pristavil:

— Ali vidite? Kako so nasledli . . . dobro, kaj? Eh, mamica . . . prav dobro.

Mati mu je prijazno prikimala. Ugajalo ji je, da jo je ta fant, ki je veljal v predmestju za največjega pretepeča, tako ogovoril, in ugajalo ji je splošno razburjenje v tovarni; sama si je mislila:

(Dalje.)

Vrbskem jereru je hotel navrtati kamnosek Jože Rapac rov za razstrelbo. Pri tem je naletel na neki stari rov, v katerem je bila še dinamitna patrona, ki se svojočasno ni užgala. Pri vrtnanju je ta patrona eksplodirala in vrglo je v zrak Rapaca med veliko plastjo kamenja. Rapac se je težko poškodoval na glavi in na hrbtu, odtrgalo mu je tudi obe nogi. Prepekljali so ga v bolnico v Celovec, kjer je zvečer umrl. Tudi delavci v bližini nesreče so bili več ali manj poškodovani vsled nenadne eksplozije. Med temi je najbolj poškodovan predelavec Josip Jurič, ki ima nevarne rane na rokah in nogah.

Trst.

Nekoliko pozne odkritosrčnosti.

„Gorica“, glasilo goriških klerikalcev je očitala voditeljem tržaške slovenske narodne stranke politično nesposobnost.

Nasposobni da so zaradi tega, ker niso sklenili s socialistimi demokrati kompromis, po katerem naj bi bili socialisti glasovali v II. tržaškem volilnem okraju za dr. Rybača, v Pulju pa za dr. Laginjo. Na to očitjanje je „Edinost“ odgovorila v članku, kjer opravičuje postopanje voditeljev tržaške narodne stranke. Dokazuje nemogočnost takega kompromisa in pravi med drugim sledeče:

„Pred vsem moramo poudarjati, da tudi v slučaju, da bi bili v drugem tržaškem volilnem okraju vsi socialisti glasovali za dr. Rybača, ta vendar še vedno ne bi bil izvoljen! Dobili so namreč na prvih volitvah: dr. Rybač 2399, socialist Cerniutz 2016, dr. Gasser 5734 in Nemec Sehnabl 476 glasov.“

Če bi bili torej na ožjih volitvah tudi vsi socialisti glasovali za dr. Rybača, bi imel ta še vedno le 4415 glasov proti 4734 dr. Gasserjevemu. Dr. Rybač bi bil torej izvoljen šele v tem slučaju, ko bi bilo poleg vseh 2016 volilcev, ki so na prvih volitvah glasovali za Cerniutza, na ožjih volitvah še najmanj 320 Nemcev glasovalo za dr. Rybača in nobeden za dr. Gasserja!

Tu je pa treba računati pred vsem, da je popolnoma izključeno, da bi se bili vsi italijanski socialisti pokorili eventualni paroli vodstva stranke, naj oddajo svoje glasove dr. Rybaču, kakor je izključeno, da bi bilo 320 Nemcev glasovalo za dr. Rybača, a od ostalih nobeden za Gasserja! Iz tega sledi za vsakega — pametnega človeka razumljiv zaključek, da tak volilni kompromis ne bi bil imel nikakega praktičnega pomena, ker socialistični glasovi sami niso mogli odločiti izvolitev dr. Rybača!

Oglejmo si sedaj Pulo. Tu so socialistični glasovi mogli odločiti v prilog ali drugi stranki in leta 1907 je socialistična stranka tudi res izdala parolo, naj volijo njeni pristaši dr. Rizzija proti dr. Laginji. To je bila na vsak način pogreška od strani vodstva istrske socialne demokracije. Socialna demokracija mora v svojem bistvu biti mednarodna, ona bi se ne smela vmešavati v prepire med posameznimi narodnimi strankami, temveč puščati tem, da medsebojno uredijo svoje razmere. Le kjer bi se pokazalo potrebno in koristno, bi morala poseči vmes v smislu ublaževanja obstoječih narodnih nasprotij. Zato je tudi za socialne demokrate edino primerna taktika, da se tam, kjer sta na ožjih volitvah dva kandidata nasprotnih narodnih strank, vzdržujejo glasovanja.

In če je stranka leta 1907 napravila pogreško, da je glasovala za dr. Rizzija, letos nismo imela povečatitve pogreške sistema, da bi bila sklenila glasovati za dr. Laginjo, ko je pri vsem tem gotovo, da ne bi bili vsi njeni italijanski pristaši tudi sledili takemu pozivu. Ker pa je stranka v Pulju po veliki večini sestavljena iz Italijanov, je moglo vodstvo pač leta 1907 riskirati toliko, da je pozvalo svoje pristaše, naj volijo dr. Rizzija, nikakor pa ni moglo letos riskirati, da bi jih pozvalo, naj volijo dr. Laginjo!

Zdaj pa še glavno, česar politični nevedneži pri „Gorici“ očitvidno ne vedo. Socialni demokraciji velja princip, da mandati, določeni po volilni reformi gotovim narodnostim — bodi že opravičeno ali neopravičeno — morajo ostati tudi v posesti dotične narodnosti. Tako sta bila II. tržaški mestni in puljski mandat odmerjena Italijanom. Stvar je bila torej v obeh teh okrajih taka-le:

Socialna demokracija je že na glavni volitvi uveljavila svoje razredno stališče. Na ožji volitvi se je morala odločiti ali za enega nacionalnih kandidatov, ali pa proglasiti abstinenco. Ker pa vsled znanih dogodkov za Gasserja ni hotela glasovati — posebno pa še, ko je vedela, da bo itak izvoljen, a za Rybača po gori navedenem principu ni mogla glasovati, se je povsem pravilno odločila za abstinenco.

Ako pomislimo na to, kar je „Edinost“ o nas dosedaj pisala in na ta članek, moramo priznati, da so se gospodje pri „Edinosti“ znatno izprijeli in da so imeli v sili pogum izpregovoriti nekoliko resnice. Tisti, ki so čit-

tali znana sumničenja in obrekovanja, ki jih je pisala „Edinost“ proti nam, mora priznati, da jih je „Edinost“ farbala in zoper socialiste samo ščuvala. S tem seveda nikakor ne trdimo, da je „Edinost“ v tem članku napisala vse resnice. Tako n. pr. moramo povedati, da se naša stranka, ko je sklenila abstinenco, nikakor ni ozirala na dejstvo, da bo v II. trž. volilnem okraju gotovo Gasser izvoljen.

To je bilo in je tudi moralo biti nam vseeno. Toda nekaj napredka je v tem, to lojalno priznamo!

Nosilec vibrionov kolere v Trstu umrl.

Dne 9. t. m. zvečer je umrl tukajšnji urar Henrik Chicchio po daljši bolezní ob pojavih gastroenteritisa. Raztelesen je pokazalo sledečo diagnozo: kronično-atrofični črevesni katar z ulesí, konsektivno razširjanje vranice. Bakteriološka preiskava odpadkov je dokazala, da so bili v njih vibrioni kolere. Zato so bile z vsi strogotostje ukrejene potrebne zdravstveno-policijske odredbe. Henrik Chicchio je bil star 29 let in je imel v ulici Stadion svojo urarsko delavnico. Bival je v ulici Coroneo 9. Ta slučaj kolere je jako čudne narave. Pokojnik je namreč umrl za drugimi boleznimi, bacili kolere so le pospešili njegov konec. Kako se je urar Chicchio nalezel kolere, ni znano. Vsi njegovi domačini so bili izolirani. Zdravstvena oblast je odposlala na opazovanje v Magdalenško bolnišnico 31 oseb, ki so sicer popolnoma zdrave, ali so prišle v kako stiko s pokojnim Chicchiom. Vdova pokojnika in njegov otrok sta pod strožjim nadzorstvom.

Svojega otroka zastupila in sežgala.

K naši včerajšnji notici poročajo, da so Hambruschevo izročili delničnemu sodišču, kjer je že priznala, da je zastupila dete. Povedala je, da je imela otroka cele tri dni mrtvega pri sebi, da je celo prvo noč, ko je prenočevala v zavetišču v ul. sv. Franciška, ležalo truplo poleg nje v postelji. Potem ga je zavila v papir in stare cunjce ter ga skrila v kovčegu. Ko je med tem dobila službo pri rodbini Fanta v ulici Giuseppe Gatteri, se je seveda začelo trupelce razvijati, in ker je že začel prihajati smrad iz kovčega, je vzela trupelce iz kovčega in je sežala v štedilniku, pepel pa potem shranila v kovčegu za spomin. Dognano je, da je Hambruscheva kupila strup — solno kislino — v neki drogeriji v ulici Giulia. M. Hambruscheva je rojena v Grabštajnu na Koroškem in šele 22 let stara. Pravi da ne pozna otrokovega očeta po imenu, ve le, da je neki topničarski četovodja v Celovcu. Otrok, ki je bil posledica mimoidočega znanstva, je prišel dne 15. maja na svet. V Trst je prišla služiti 1. novembra lanskega leta.

— **Aviatiki v Trstu.** V kratkem prirede aviatiki v Trstu poletje. Nič manj kot 30 aviatikov se je dosedaj prijavilo, med drugimi tudi znani Fischer, Manissero, Martinetti in Cobianchi. Kaže se veliko zanimanje, zlasti ker je nameravan polet iz Trsta v Benetke.

Delavsko gibanje.

Strokovne organizacije v Bosni in Hercegovini.

V nedeljo dne 9. t. m. je imela strokovna zveza za Bosno in Hercegovino svoj V. redni zbor. Poročilo, ki se je predložilo temu zboru, obsega mnogo zanimivega in daje jasno sliko strokovnega gibanja, ki se v teh deželah jako lepo razvija. Uprava zveze se je v prvi vrsti brigala za utrditev organizacij. V Sarajevu in po deželi so se pridno prirejali shodi. Da bi se organizacijam čim bolj omogočilo delovanje se je izdajala posebna, društvom namenjena korespondenca, ki je imela glavno nalogo, poučevati odbore in funkcionarje o vprašanih, ki so organizacijam skupna. Vsega skupaj se je izdalo 385 števk te korespondence.

Skupno s stranko je zveza nastopila v akciji zoper draginjo, zlasti zoper draginjo stanovanj v Sarajevu. Ravno tako je bil skupen nastop za delavsko zavarovanje. Zaradi delavskih stanovanj se je priredila pri mestnem županstvu posebna anketa, ali ker so razmere pri mestni upravi popolnoma neurejene, ni prišlo do daljnega dela v tej stvari.

Organizacijsko in agitacijsko delo je bilo zelo živo. Razven tega, da so se krepčale stare organizacije, sta se ustanovili tudi dve novi, namreč organizacija občinskih nastavljenjencev in delavcev ter društvo bolniških streljajev. Zadnji čas se je delo posebno koncentriralo okrog organiziranja rudarjev, posebno v Zenici, kjer ima rudarska organizacija svojo centralo. Tej akciji je z vsemi silami nasprotovalo vse od klerikalcev do vlade. Vsa ustavnost, ves društveni in zborovalni zakon se je teptal z nogami. Klerikalna reakcija, ki hoče neomejeno gospodovati, se je očitno protežirala od zgoraj.

Najbolj delavna je bila zveza nekvalificiranih delavcev. Organizirala je med drugimi vznike in zadnji čas tudi opekaške delavce. Maj je bil najugodnejši mesec; takrat je organizacija pridobila poprečno po deset novih članov na dan.

Stavka je bilo v zadnjem upravnem letu obilo. Vabljenje stavkokazov in oblastne šikane so označevale to leto, Vsega skupaj je bilo 23 gibanj; od teh se jih je 5 brez stavke uspešno končalo, štiri so ostale brez uspeha, pri ostalih se je dosegel popolu ali pa delen uspeh.

Največ delavcev je zaposlenih v lesni industriji (16.429). V industrijskih in obrtnih podjetjih sploh jih je zaposlenih 47.998. Izmed teh je organiziranih 6269. Poprečni delavni čas je znašal pred petimi leti, ko še ni bilo razvitega gibanja in delavske organizacije, dvanajst in pol ure na dan; danes se dela poprečno po 10 ur na dan. Poprečni dnevni zaslužek je znašal pred petimi leti 2 K 75 vin., danes pa 3 K 70 vin. Največ organiziranih je bilo pri železnici (1171). Poprečno najkrajši delavnik imajo tobačni delavci (8 ur), poprečno najboljšo mezdo zidarji (5 K 95 vin.)

Po številu članov so organizacije zadnje leto narasle za 1678. Samo v Sarajevu je število članov poskočilo za 1000. Odtod se tudi razume silna jeza Stadlerjeva nad socialno demokracijo. — Stroke štejejo 15 glavnih organizacij, 53 podružnic ter 65 odsekov in vplačevalnic.

Koncem maja je bilo organiziranih: Lesnih delavcev 315, kovinarjev 414, stavbinskih delavcev 779, železničarjev 1171, krojačev 222, kožarskih delavcev 346, tovarniških pomožnih delavcev 1788, pekov in sorodnih strok 140, slikarjev in pleskarjev 106, trgovskih nastavljenjencev 107, brivskih pomočnikov 33, občinskih nastavljenjencev 244, knjigovozov 35, natakarijev 52, streljajev 116. Izmed vseh 6068 je 20 odstotkov analfabetov.

Glavni zvezi so plačale vse organizacije 5369 K 80 vin. Posamezne zveze so imele leta 1910. dohodkov 103.543 K 12 vin., izdatkov pa 85.985 K 87 vin. Podpore za nezaposlene so znašale 31.944 K 57 vin., potovalne podpore 6155 K 42 vin., bolniške in posmrtnice 4296 K 51 vin., izredne podpore in stroški pravovarstva 2277 K 9 vin., agitacijski stroški in komisijski doneski 8753 K 45 vin., izdatki za časopisje, knjižnico in izobrazbo 11.883 K 4 vin., upravni stroški 12.174 K 18 vin., razni izdatki 8971 K 78 vin.

Uprava glavne zveze je delovala z ostalimi zvezami na to, da se čim bolj razširi strankino časopisje. Večina organizacij se je posluževala strankinega glasila „Glasa Slobode“ in ga je vpeljala obligatorično za svoje člane. Posamezne zveze imajo stalne stike z internacionalnimi organizacijami svoje stroke.

Iz blagajniškega poročila je še posueti, da je imela glavna zveza 1188 K 54 vin. dohodkov od vžigalic in cigaretnega papirja, 674 K 87 vin. pa prostovoljnih doneskov. Aktiva glavne zveze znašajo 3905 K 15 vin., pasiva 1150 K 20 vin., čisto imetje torej 2744 K 65 vin.

— **Pekovska stavka v Ljubljani** se nadaljuje. Pogodbo je doslej podpisalo vsega skupaj 14 mojstrov, katere ostali imenujejo „Judeže“. To seveda ne škoduje niti delavcem niti pametnejšim mojstrom, ki pridobivajo od dne do dne več odjemalcev, tako da so nekateri že pomnožili svoje delavce. Med pomočniki je popolna solidarnost. Nekateri so tudi že odpotovali. Včeraj bi bil moral biti sestanek stavkarskega odbora z mojstri, ki se pa ni vršil in je odgoden na soboto. Če bo od tega kaj uspeha, je pa veliko vprašanje, zakaj gospod Pauer izjavlja, da hočejo mojstri pač dovoliti nekatere koncesije, ali da ne bodo ničesar podpisali in zlasti da ne bodo priznali organizacije. Gospodje so menda prespali nekoliko let, pa ne vedo, da se delavci danes ne dajo vjeti na kakšne limanice. Če hočejo mojstri pošteno spravo, jo lahko dosežejo, če ne bodo pa delavci vztrajali v boju, dokler bo treba, ker ni sile, da bi šli v sužnost.

— **V Pulju je zidarska stavka**, o kateri smo že poročali. Podjetniki, ki so se v svoji zaslepljenosti popolnoma udali vodstvu velekapitalistične družbe „Union“, poizkušajo svojo srečo z lovom na stavkokaza, kakor nam brzojavajo iz Pulja, se je včeraj pripeljala skozi Ljubljano 16 stavkokazov. Da si zidarski mojstri na ta način ne bodo pomagali iz zagate, v katero so zabredli, ni treba naglašati. Svariti pa moramo tudi delavce, naj se ne dajo zapeljivati. Stavka v Pulju traja dalje in zaveden delavec ne išče tam dela, dokler ni stavka končana. Zidarska organizacija v Pulju je tako vzorna, da bi bilo zelo nespametno hoditi v Pulj po delo, dokler ne razglasi organizacija sama, da je konec stavke. Seveda je ne bo konec, dokler se gospodarji ne pobotajo z delavci.

— **Bosanski socialnodemokratični kongres.** V nedeljo dopoldne se je otvoril v Sarajevu V. kongres centralne delavske zveze za Bosno in Hercegovino. Kongresa so se kot delegatje udeležili sodrugi dr. Renner (Dunaj), dr. Soukup in Bruha (Praga), Juraj Demetrovič (Zagreb), Pavle Pavlovič (Belgrad), Dorbić (Split), Buchinger in Weltner (Budimpešta). — Po obširnem referatu sodruga Francea Markića o socialnem zavarovanju delavstva in po pozdravnih govorih delegatov, je

bila enoglasno sprejeta resolucija, v kateri se zahteva razširjenje in dopolnitev zakona o bolniškem zavarovanju delavstva, ustanovitev posebnega delavskega inspektorata za anektirani deželi, ugotovitev višine delavskega časa in minimum dneвне mezd. V resoluciji je dalje bosansko delavstvo izrazilo in preciziralo svoje zahteve: zavarovanje proti nezaposlenosti (k temu naj prispevata doneske le delodajalec in država, nikakor pa ne delavec) in uvedba starostnega in invalidnega zavarovanja. Po kongresu se je gopoldne vršil shod socialnodemokratične stranke, katerega se je udeležilo okrog 4000 delavcev. Shod je otvoril sodrug Rauscher, nakar je govoril državni poslanec dr. Renner o stališču bosanskega naroda napram kulturni Evropi po aneksiji. Avstro-Ogrska zida že skozi desetletja samo trdnjave in gradi bojne ladje, a za ljudske potrebe nima pravega smisla. Delavstvo Avstro-Ogrske mora skrbeti, da se iz te trhle države, o kateri je rekel poljski pisatelj Mickiewicz, da je ječa vsem narodom, ustvari moderna, vsem narodom pravična država. Govornik se je obširneje bavil z bosansko ustavo, ki je popolnoma prikrojena koristim kapitalizma. — Imenom češke socialne demokracije pozdravi zbrano bosansko delavstvo dr. Soukup, ki omenja pred vsem težavno pozicijo Bosne in Hercegovine napram vulkanskemu gibanju v ostalih deželah Balkana. Pred 30 leti sta prišli Bosna in Hercegovina pod avstro-ogrski režim. Kaj vam je Avstro-Ogrska nudila tekom teh let? Razen kasarn nič! — Da, dala vam je ta država ustavo, po kateri ste definitivno postali brezpravni sužnji. Monarhija je v Bosno importirala edinoletno vojaštvo in tukaj zidala kasarne in trdnjave, da bi tako zadostila svojim imperialističnim težujam po bližnjem Balkanu. Sodrugi Pavle Pavlovič je prinesel pozdrave sodrugov iz kraljevine Srbije ter poudarjal, da družijo bosanske in srbске sodrugi skupni socialni in ekonomični interesi v močni mednarodni organizaciji. Končno sta govorila še sodruga Bruha iz Prage in Juraj Demetrovič iz Zagreba imenom hrvatske socialne demokracije. Zvečer je priredilo pevsko in tamburaško društvo „Proletar“ v društvenih prostorih nad vse imponantno vspelo veselico. Uprizorila se je tudi štiridejanska drama Boguslava K. Jošta „Žrtve“, ki slika mezdne boje ruskih rudarjev.

ZADNJE VESTI.

Socialisti pri Gautschu.

Dunaj, 13. julija. Danes so bili nemški, polski in italijanski socialisti skupaj, češki pa zase pri baronu Gautschu, ki jim je razložil svoje želje. Poslanci so mu odgovorili, da glede bančne predloge menda ne bo težav, pač pa glede brambne in so naglašali, da smatrajo socialno zavarovanje za najvažnejšo točko. Delavnost se najbolje izkaže, če se socialno zavarovanje takoj predloži parlamentu. Gautsch je dejal, da priznava veliko važnost tega vprašanja, ali če se ima predložiti zakon, s katerim soglašava vlada, se to ne more zgoditi takoj, pač pa prav kmalu. Poljski sodrugi so poudarjali nujnost vodnih cest. Gautsch je pritril, da je v tem vprašanju treba jasnosti. Pittoni je omenil italijansko fakulteto in zavarovanje mornarjev. Pogovor je imel informativen značaj. To velja tudi za konferenco s češkimi socialisti, ki so naglašali, da bo njihovo stališče napram tistim delom brambne predloge, ki zahtevajo nova bremen, strogo opozicijsko. Tudi oni so posebno naglašali nujnost socialnega zavarovanja.

Nemški nacionalci pri Gautschu.

Dunaj, 13. julija. Ob pol 5. popoldne so bili zastopniki nemško nacionalne zveze Gross, Knirsch, Waber in Wolf pri Gautschu. Dejal je, da tudi on ne misli na predolgo poletno zasedanje, le neodložljiva dela naj bi se sedaj opravila. Med temi bi bil bančni zakon. Predlogo o italijanski fakulteti je napovedal takoj za začetek zasedanja. O konferenci je bil izdan komunike, ki pravi, da so odposlanci vzel Gautscheve izjave na znanje, da obvestijo svojo zvezo o njih.

Dunaj, 13. julija. Posl. Knirsch se je po konferenci z baronom Gautschem pritoževal, da čakajo na češke Nemce hudi časi, češ da hoče Gautsch s Thunom za vsako ceno hitro dognati češko nemško spravo.

Poljski socialisti.

Lvov, 14. julija. Klub poljskih socialističnih poslancev se je včeraj konstituiral ter je izvolil Daszynskega za predsednika in dr. Diamanda za podpredsednika.

Ogrska obstrukcija.

Budimpešta, 13. julija. Ko je referent o brambni predlogi baron Soly mosy dejal, da zahteva brambni zakon pač veliko žrtv, ki pa je potrebna za ugled monarhije in ko je apeliral na zbornico, naj čim

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo Tolstovršsko slatino, ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislava voda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene in organizacije 20 v, kamor naročnik določi. Naslov: Tolstovršska slatina, pošta Guštanj, Koroško, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče. ☉ ☉ ☉ Svoji k svojim!

prej reši predloge, je opozicija začela ironično klicati „hoch“. Poslanec Benedek je zahteval da se prečitajo vse z brambno predlogo v zvezi stojiče petije. Sklenilo se je, da se petije prečitajo jutri. Potem je obširno govoril Košutovec Toth. Po njegovem govoru se je razprava odgodila na jutri.

Grof Wolff Metternich pred sodiščem.

Berolin, 13. junija. Danes se je pričela pred deželnim sodiščem glavna razprava proti grofu Gisbertu Wolff Metternichu. Grof je obtožen enaintridesetih goljufij, ene poskušane goljufije in poneverbe 18.000 mark vrednega avtomobila. Grof Wolff Metternich je bil rojen 15. novembra 1866 v Arkeni na Holandskem. V gimnaziji je tako slabo zdelaval, da ga je oče vzel domov, da bi se naučil poljedelstva. Ko je doma večkrat izbruhnil požar, so pripisovali mlademu grofu, da je zažgal. Oče ga je poslal v Čile na neko farmo. Čez pol leta se je že vrnil domov in je delal dolgove. Potem so ga poslali v Argentino, kjer tudi ni delal nič drugega. Ko se je vrnil, mu je oče prepovedal hišo. Obtoženec pravi, da se je leta 1909 seznanil z nekim sleparjem, ki se je imenoval baron Tepitz-Zeuner. S tem se je podal v Berlin, kjer je leto dni živel na kredit. Kupil je vsakovrstno blago, ki ga ni plačal, pa je vse takoj prodal. Leta 1910 mu je postalo v Berlinu prevroče pa se je napotil v Pariz in London, kjer se je pridružil dvema velikima sleparjema. V Londonu so vsi trije pri kvartah ogoljufali pruskega nadporočnika Beekhausa za več tisoč mark. Ta je napravil ovadbo na berlinsko državno pravdnitvo. Grof se je bil med tem preselil na Dunaj in oženil z neko igralko. Dne 14. decembra so ga prijeli in izročili berlinskemu sodišču.

Berolin, 14. julija. Grof Wolff Metternich se izgovarja, da je prišel sleparjem v roko in da je kriv njegov oče, ki ga je prepuštil usodi. Ko ga predsednik vpraša, če ga ni hotela gospa Wolff Wertheim vzeti za potovalnega maršala, se postavi čes: Tako globoko jaz, grof Wolff Metternich, šo nisem padel, da bi šel za potuega maršala! — Dalje izjavlja, da ni imel nobenega goljufneaa namea. Povabljenih je 55 prič. Prišlo jih je 30.

Francoska zbornica.

Pariz, 13. julija. Predlog socialista Briqueta, da se imajo ustanoviti pravice odpuščenih železničarjev do penzije, se je po poročilu ministrskega predsednika odkazal komisiji.

Pariz, 13. junija. Zbornica in senat sta definitivno sprejela proračun. Zasedanje parlamenta se je zaključilo.

Maroko.

Reka, 13. julija. Ko je angleška eskadra zapustila Trst, da se odpelje v Reko, je dobila brezčlen ukaz, da tri bojne ladje s poveljujočim admiralom takoj odjadrajo v Gibraltar. Sodi se, da je ta ukaz v zvezi z nemško ladjo v Agadiru.

Avtomobil povozil patrolo.

Temesvar, 13. julija. Avtomobil nekega Antona Fischerja se je na glavni cesti zapeljal v vojaško patrolo. Dva infanterista sta nevarno, dva druga pa lahko poškodovana.

Odgovorni urednik Fran Bartl.

Izdaja in zalaga založba Zarja.

Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Restavracija „International“

na Resljevi cesti št. 22

v neposredni bližini južnega kolodvora.

Vedno sveže pivo, dobra dolenska vina kakor tudi gorka in mrzla jedila.

Na razpolago je vrt s kegljiščem in vsi slovenski, nemški, italijanski delavski listi. Shajališče sodrugov!

Na prijazen poset vabi

Marija Petrič, gostilničarka.

Učenca

sprejme v trgovino z mešanim blagom
Štefan Lapajne, Spodnja Idrija

V Zajčevi kavarniški restavraciji „Bellevue“ je vsaki popoldan in zvečer koncert

s petjem, ob nedeljah tudi tamburanje brez vstopnine ter navadnih cenah.

Priporočamo
novo trgovino
z manufakturnim blagom

J. CIUHA
preje Jesih & Windischer

Ljubljana
Stari trg št. 1
(prej Bazar)
postaja elektr. železnice

Štampilje vseh vrst za urade, društva, gostilničarje itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčukovih štampilj

Ljubljana, Stari trg št. 20.

Ceniki franko.

! VESELO POROČILO !

posebno onim, ki se čutijo onemogle in slabotne.

Kri! In okusni zajtrk imatisti, ki ne pijejo drugega nego dr. pl. Trnkoczya sladni čaj, ki ga imenujemo „Slad in“. Nasladno in redilno živilo prve vrste. — 50% prihranka!

Obenem senzacionalno bojkotno sredstvo proti živilskemu oduštvu Dobiva se povsod, tudi pri trgovcu. Zavoje 1/4 kg velja 50 h. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev. Glavna zaloga v petih lekarnah Trnkoczy: Dunaj, Josefstadtterstraße 20, Radetzkyplatz 4, Schönbrunnerstraße 109. — Gradec, Sackstraße 3, v Ljubljani, Kranjsko. — V lekarni Trnkoczy poleg rotovža v Ljubljani se tudi odda o zdravila p. t. članom okr. bol. blag. v Ljubljani, bol. zav. c. kr. tob. tov. in bol. blag. juž. železnice.

Prvi in edini slovenski zasebni trgovski tečaj

Fran Gärtner.

Ljubljana, Turjaški trg št. 2. I. nadstropje.

Zavod je edino slovensko zasebno trgovsko izobraževališče, ki ima priznano najboljšo teoretično in praktično izvežbane moči.

Tečaj traja 10 mesecev.

Šolsko leto 1911/12 se prične dne 2. oktobra 1911.

Vpisovanje je 15. in 16. julija od 9. do 12. ure dop. in 2. do 6. ure popoldne.

Sprejemajo se samo gojenke, ki so dovršile 8 razred ljudske ali 3. razred moških šole. Le izjemoma se sprejmejo gojenke, ki so dovršile z odličnim uspehom 7. razred in ki napravijo vsprejemni izpit.

Refletantke naj se zgledajo v spremstvu staršev ali njih namestnikov, ter prinesejo s seboj zadnje šolsko izpričevalo.

Zavod je v praktičnem in zdravstvenem oziru najmoderneje opremljen. (Zavod se preseli s 1. avgustom t. l. v Gosposko ulico št. 8. t. j. hišo v kateri je bil dosedaj internat „Mladika“, popreje „Višja dekliška šola“).

Naznanilo.

Podpisani si usojam slavnemu občinstvu vljudno naznaniti, da premestim z dnem 15. julijem svojo mesarsko obrt iz dosedanjih prostorov v bivšo

Kosovo mesnico

in se cenjenim odjemalcem toplo priporočam.

V Idriji, dne 12. julija 1911.

Fran Hlebec, mesar.

Splošna delavska zveza „Vzajemnost“ v Ljubljani.

Vabilo

na

II. redni letni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo dne 23. julija 1911 ob 9. uri dopoldan v areni „Narodnega doma“ v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika o delovanju zveze. 2. Poročilo blagajnika. 3. Poročilo nadzorstva in podelitev odveze. 4. Poročila odsekov. 5. Sprememba pravil in sklepanje o prijavljenih predlogih. 6. Raznoterosti.

V pojasnilo. Pristop na zborovanje je dovoljen le članom, ki se izkažejo z legitimacijo in ki niso čez 2 meseca s prispevki v zaostanku. Duplikate za izgubljene ali pokvarjene legitimacije se dobi v društveni pisarni vsak dan od 6. do 7. ure zvečer. Za člane se smatra le tiste, katerih vpisnina in prispevki so obračunjeni v centrali. Vpiše se lahko tudi pred obnim zborom. Samostojne predloge članov ali odsekov je vložiti pri centrali najkasneje do incl. 15. jul. t. l.

V Ljubljani, dne 30. junija 1911.

Za nadzorstvo:

Ivan Hlebs, Val. Mihler.

Za načelstvo:

Iv. Kocmur, Št. Lehpaer.

Ljubljana, Lattermannov drevored

Cirkus Adolf Strassburger.

JUTRI v soboto, dne 15. julija
ob 8¹/₄ uri zvečer.

Galla-premijera

z velikanskim senzacionalnim svetovnim programom.

— V nedeljo, dne 16. julija —
2 veliki predstavi

Popoldne ob 4. uri.

Zvečer ob 8¹/₄ uri.

Predprodaja vstopnic: C. kr. trafika „Union“.

Prihod vlakov na juž. kol. v soboto, dne 15. julija ob 8:10 uri zjutraj.

Prednaznanila.

V soboto od 10—12 ure dop. javno ogledovanje menažerije in hlevov. V ponedeljek od 10—12 ure zanimive skušnje. Za odrasle 40 v, otroci 20 v.